

Opfordring: Opgiv grønthøsteren på uddannelserne

For universitetsuddannelserne og de andre videregående uddannelser er regeringens finanslovsforslag for 2014 en blandet pose med søde bolsjer og syrlige drops. På forskningsområdet er der brug for at øge ambitionsniveauet frem for at fastholde status quo.

På den positive side vil Akademikerne gerne kvittere regeringen for igen i år at prioritere nye penge til finansiering af det øgede optag til de videregående uddannelser og heraf afledte udgifter til SU. I alt godt 2,3 mia. kr., hvoraf udgifterne til SU alene beløber sig til 1,7 mia. kr. Det er helt afgørende, at de seneste års rekordoptag følges op med ny finansiering hvis kvalitetsforringelser på universitetsuddannelserne og de andre videregående uddannelser skal undgås. Ligeledes er det positivt, at regeringen har afsat godt 300 mio. kr. til videreførelse af taxameterløftet på 5.000 kr. i 2016 til de samfundsvidenskabelige og humanistiske uddannelser.

Men samtidig er det desværre dybt bekymrende for uddannelsernes kvalitet, at grønthøsteren med sine årlige 2 pct. beskæringer af uddannelsesmidlerne fortsætter med uformindsket styrke. Grønthøsteren har nu kørt i så mange år, at det bør være på høje tid at få foretaget en vurdering af, hvorvidt der er sagligt belæg for at fortsætte med 2 pct. effektiviseringsbesparelser på uddannelserne.

Konkret betyder de årlige beskæringer for de samfundsvidenskabelige og humanistiske universitetsuddannelser, at enhedsbevillingerne pr. STÅ (studerterårsværk), takstløftet på 5.000 kr. til trods, i 2014 vil være tilbage på niveau fra før takstløftet. Og for universitetsuddannelserne på de våde hovedområder, naturvidenskab, teknisk videnskab og sundhedsvidenskab, medfører grønthøsteren, at enhedsbevillingerne pr. STÅ, er faldet med ca. 10 pct. siden 2009. Denne udvikling er uholdbar.

Akademikernes vurdering af realiserbarheden af regeringens ambition om at skabe den bedst uddannede generation i danmarkshistorien, hviler på en fortsat vilje til at anvise tilstrækkelig midler til uddannelsernes finansiering. I samme moment er det vigtigt at understrege, at de senere års rekordoptag skaber store udfordringer i forhold til en fastholdelse af uddannelseskvaliteten på universiteterne. For med de øgede optag kommer der en stadig større bredde i de studerendes faglige forudsætninger og motivation. Og netop i det lys, er det særdeles uheldigt, at grønthøsteren får lov at fortsætte.

Forøg ambitionerne på forskningen frem for at træde vande

Regeringen foreslår i det store hele status quo på forskningsbevillingerne for 2014 set i forhold til 2013. Der afsættes 54 mio. kr. mindre i 2014 på statens forskningsbudget, dvs. finansloven, mens der forventes 222 mio. kr. mindre på det øvrige offentlige forskningsbudget.

Det sidstnævnte beløb er ikke en nedskæring i bevillingerne på finansloven, men skyldes angiveligt, at danske forskningsinstitutioner forventes at tiltrække færre midler fra EU's rammeprogram for forskning og innovation i 2014,

som er opstartsåret for det nye rammeprogram Horizon 2020.

Men hvis den forventning holder stik, bliver der reelt 276 mio. kr. mindre til forskningen i 2014. Akademikerne finder det ærgerligt, at regeringen dermed vælger at træde vande i forhold til forskningsbevillingerne i stedet for at øge ambitionsniveauet. Selv om der stadig er stilstand i dansk økonomi, så er der netop nu brug for at opruste og investere i uddannelse og forskning, så Danmark er klar til at ride med på opsvinget, når det forhåbentlig snart kommer.

Akademikernes skal derfor anbefale, at regeringen øger ambitionsniveauet for de statslige forskningsbevillinger, således at de offentlige forskningsbevillinger i alt som minimum kommer på niveau med 2013, dvs. 1,12 pct. af BNP i 2014. Regeringen bør desuden sætte sig det mål, at bevillingerne i 2020 skal udgøre 1,5 pct. af BNP.

Hvis man dykker lidt længere ned i tallene er det positivt, at regeringen har valgt at fortsætte med rullende treårige basisbevillinger til universiteterne, således at bevillingsniveauet som minimum bevares uændret frem til 2016. Det er også positivt, at forskningsmidlerne til de kunstneriske uddannelser og udviklingsmidlerne til professionshøjskoler og erhvervsakademier videreføres.

Der vil i løbet af efteråret blive forhandlinger om fordelingen af forskningsreserven, og hvis regeringens forslag til fordeling kommer til at holde stik, vil Det Frie Forskningsråd få tilført lidt flere midler end sidste år. Hvordan en aftale om den øvrige fordeling af midler fra forskningsreserven til hhv. strategisk forskning og innovation kommer til at se ud, vil bl.a. afhænge af, om regeringen får en aftale på plads om at sammenlægge en række råd og fonde til den nye Danmarks Innovationsfond.

Ufokuseret satsning på jobskabelse - hjælp til dimittender efterlyses

I forhold til regeringens jobskabelsesdagsorden må Akademikerne konstatere, at finanslovudkastet ikke når i mål med en helstøbt og dækkende indsats for 2014. Der savnes i den grad målrettede initiativer, der kan indløse vækstpotentialet i de mange små og mellemstore virksomheder og kan hjælpe de mange tusind dimittender i job. Dimittendledigheden stiger i øjeblikket eksplosivt og er nu på den forkerte side af 30 pct. Endvidere lyder prognosen på, at alene i år vil 1.000 dimittender ryge ud af dagpengesystemet - nyuddannede som aldrig har fået muligheden for at bruge deres uddannelse i praksis.

På den baggrund efterlyser Akademikerne, at der som minimum findes finansiering til videreførelse af Akademikerkampagnen, og at satsningen på vidempilotordningen i 2014 bliver på samme niveau som i år.

Brug midlerne til grøn omstilling til vækstinitiativer

Grøn omstilling er af stor betydning for vækstdagsordenen i Danmark, hvor øget ressourceeffektivitet kontinuerligt bliver et vigtigere og vigtigere konkurrenceparameter for danske virksomheder. Derfor ser Akademikerne positivt på, at regeringen med et forslag om en ekstra bevilling på 800 mio. kr. fra 2014-2017 fortsætter sit fokus på og opbakning til den grønne omstilling. Det kommer dog til at være af afgørende betydning, at midlerne kanaliseres over i udvikling af grøn teknologi, der kan skabe øget eksport og øge antallet af grønne arbejdspladser i Danmark.

For yderligere oplysninger kontakt:

Afdelingschef Jakob Brandt, 24 25 27 27, jb@ac.dk

Chefkonsulent Birgit Bangskjær, 22 49 58 55, bba@ac.dk

Chefkonsulent Karen Skytte, 22 49 58 65, ks@ac.dk

Akademikerne • T +45 3369 4040 • E ac@ac.dk • W www.ac.dk

